

Guia docent

290644 - COMPOSV14 - Composició V

Última modificació: 06/10/2020

Unitat responsable: Escola Tècnica Superior d'Arquitectura del Vallès
Unitat que imparteix: 756 - THATC - Departament de Teoria i Història de l'Arquitectura i Tècniques de Comunicació.

Titulació: GRAU EN ESTUDIS D'ARQUITECTURA (Pla 2014). (Assignatura obligatòria).

Curs: 2020 **Crèdits ECTS:** 4.0 **Idiomes:** Català, Castellà

PROFESSORAT

Professorat responsable: JOSE MARIA GARCIA FUENTES

Altres: JOSE MARIA GARCIA FUENTES
SERGI GARRIGA BOSCH

COMPETÈNCIES DE LA TITULACIÓ A LES QUALS CONTRIBUEIX L'ASSIGNATURA

Específiques:

EP3G. Aptitud per catalogar el patrimoni edificat i urbà i planificar la seva protecció (T).
EP8G. Capacitat per intervenir i conservar, restaurar i rehabilitar el patrimoni construït (T).
EP22G. Coneixement adequat de la relació entre els patrons culturals i les responsabilitats socials de l'arquitecte.
EP9G. Capacitat per exercir la crítica arquitectònica.
EP15G. Coneixement adequat de les teories generals de la forma, la composició i els tipus arquitectònics.

Genèriques:

CE1. Aptitud para crear proyectos arquitectónicos que satisfagan a la vez las exigencias estéticas y técnicas
CE4. conocimiento adecuado del urbanismo, la planificación y las técnicas aplicadas en el proceso de planificación.

METODOLOGIES DOCENTS

El curs tindrà alhora una aproximació teòrica i pràctica, amb la intenció d'estimular la reflexió i de dotar als alumnes de referents conceptuals, crítics i de projecte. Al llarg de les sessions s'abordarà la discussió al voltant del patrimoni en tot el que comporta en termes de preservació, intervenció, processos d'institucionalització i debats doctrinals. I s'estudiaran els processos històrics que han acabat definint tant aquesta discussió i com el mateix concepte contemporani de patrimoni, així com les reflexions teòriques més importants al voltant la pràctica de l'arquitectura i el patrimoni.

L'horari de classe es dividirà en dos parts:

1. Classe magistral i debat per part dels professors amb la participació dels estudiants.
2. Seminari: Presentació de d'estudiants de temes assignats. Pràctiques de preparació dels temes.

OBJECTIUS D'APRENTATGE DE L'ASSIGNATURA

L'objectiu és comprendre la formació de la noció contemporània de patrimoni en la seva complexitat històrica i crítica, així com en els debats dinàmics al voltant de la problemàtica de la seva intervenció, preservació i conservació.

HORES TOTALS DE DEDICACIÓ DE L'ESTUDIANTAT

Tipus	Hores	Percentatge
Hores grup mitjà	22,0	22.00
Hores aprenentatge autònom	56,0	56.00
Hores grup gran	22,0	22.00

Dedicació total: 100 h

CONTINGUTS

Temari

Descripció:

1. Raons del curs. Emergència i expansió de la noció de patrimoni: nous marcs conceptuals i crítics. Preservació experimental.
 2. El patrimoni com a llegat o com a procés. Canvis en l'experiència del temps i de la història: emergència de la noció de monument històric.
 3. La institucionalització del debat sobre el patrimoni. La construcció de les nacions Europees modernes.
 4. Restaurar o no restaurar: Viollet-le-Duc, Ruskin, Boito i Riegl. L'origen del debat sobre la intervenció en el patrimoni. Conservació i preservació.
 5. Espai urbà i construcció de la memòria. Les capitals del segle XIX i la qüestió dels centres històrics. Gustavo Giovannoni. El conservacionisme a Catalunya. El cas del barri gòtic de Barcelona.
 6. Les dues cartes d'Atenes i les reconstruccions de la postguerra. Del restauro crític a la noció de bé cultural. La UNESCO i les aproximacions antropològiques.
 7. La globalització del patrimoni. Expansió post-moderna, la UNESCO i el Patrimoni de la Humanitat. Entre l'autonomia del camp i les fronteres disciplinàries. Reflexions sobre paisatges històrics i preservació.
 8. Una discussió oberta. La preservació del patrimoni com a mediador de la seva interpretació. Intervencions contemporànies en el patrimoni.
- Presentacions dels treballs.

Objectius específics:

El que entenem per patrimoni forma un context ineludible en la pràctica de l'arquitecte contemporani. Des del seu origen modern, a finals del segle XVIII, el debat entorn a la noció de patrimoni, i de les polítiques de preservació i conservació associades, s'ha desenvolupat i enriquit fins arribar a l'expansió mundial actual sense precedents. Des dels anys 1960s, aquesta explosió ha coincidit amb la pèrdua de bona part de l'estatut d'excepció que el patrimoni gaudia en els moments primerencs del capitalisme i, paradoxalment, ha comportat una funció cada vegada més important des del punt de vista estructural i productiu. En aquesta llarg recorregut, malgrat la sedimentació del debat crític i la consolidació institucional de la noció de patrimoni i les problemàtiques associades a la seva preservació o conservació, segueixen oberts tots els debats essencials i s'ha ampliat dramàticament el marc de referències conceptuals, crítiques i de projectes. Per aquesta raó, l'assignatura adoptarà una aproximació comprensiva i entendre la definició dels valors patrimonials i dels criteris de preservació i intervenció en el patrimoni en les seves dimensions processual, cumulativa i oberta; i no tant des de principis axiomàtics, doctrinals o normatius.

Dedicació: 42h

Grup gran/Teoria: 21h

Grup mitjà/Pràctiques: 21h

SISTEMA DE QUALIFICACIÓ

Treball escrit (en grups de 3 estudiants): 80% (30% esborrany evaluació continuada + 50% treball final). El treball a presentar públicament es prepararà prèviament amb el professorat durant les pràctiques.

Assistència i participació activa: 10% + 10%

BIBLIOGRAFIA

Bàsica:

- Bandarin, Francesco; Oers, Ron van. The Historic urban landscape : managing heritage in an urban century. Chichester [etc.]: Wiley Blackwell, 2012. ISBN 0470655747.
- Bourdieu, Pierre; Kauf, Thomas. Las Reglas del arte : génesis y estructura del campo literario. 2a ed. Barcelona: Anagrama, DL 1997. ISBN 8433913972.
- Brandi, Cesare. Teoría de la restauración. 2a ed. Madrid: Alianza, 2002. ISBN 8420641383.
- Carbonara, Giovanni, 1942-. La Reintegrazione dell'immagine : problemi di restauro dei monumenti. Roma: Bulzoni, 1976.
- Choay, Françoise. L'Allégorie du patrimoine. nouv. ed. rev. et corr. Paris: Editions du Seuil, cop. 1996. ISBN 2020300230.
- Di Giovine, Michael A. The heritage-scape : UNESCO, world heritage, and tourism. Lanham: Lexington Books, cop. 2009. ISBN 9780739114346.
- Ganau Casas, Joan. Els Inicis del pensament conservacionista en l'urbanisme català. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 1997. ISBN 8478267816.
- Giovannoni, Gustavo; Ventura, Francesco. Vecchie città ed edilizia nuova. 2a ed. Milano: CittàStudi, 1995. ISBN 8825171277.
- González-Varas Ibáñez, Ignacio. Conservación de bienes culturales : teoría, historia, principios y normas. Madrid: Cátedra, 1999. ISBN 8438617219.
- Halbwachs, Maurice; Namer, Gérard. Los Marcos sociales de la memoria. Rubí: Anthropos, 2004. ISBN 8476586922.
- Harvey, David, 1935-. "El arte de la renta: la mercantilización y la globalización de la cultura". Harvey, David, 1935-. Capital financiero, propiedad inmobiliaria y cultura. Bellaterra: Servei de Publicacions de la Universitat Autònoma de Barcelona, 2005.
- Harvey, David. La Condición de la posmodernidad : investigación sobre los orígenes del cambio cultural. Buenos Aires: Amorrortu editores, [1998]. ISBN 9505186525.
- Jokilehto, Jukka. A History of architectural conservation. London [etc.]: Butterworth-Heinemann, 1999. ISBN 0750637935.
- Koolhaas, Rem. Preservation is overtaking us. Columbia Doc. of Architecture, 2014. ISBN 9781883584740.
- Marconi, Paolo. Il Restauro e l'architetto : teoria e pratica in due secoli di dibattito. 3a ed. Venezia: Marsilio, 2002. ISBN 8831757598.
- Murphy, Kevin D; Violette-le-Duc, Eugène-Emmanuel. Memory and modernity : Violette-le-Duc at Vézelay. University Park, Pa.: Pennsylvania State University Press, cop. 2000. ISBN 027101850X.
- Recht, Roland. Penser le patrimoine : mise en scène et mise en ordre de l'art. Paris: Hazan, cop. 2008. ISBN 9782754102070.
- Riegl, Alois. El Culto moderno a los monumentos : caracteres y origen. Madrid: Visor, DL 1987. ISBN 8477740011.
- Roger, Alain. Court traité du paysage. Paris: Gallimard, cop. 1997. ISBN 207074938X.
- Ruskin, John; Burgos, Carmen de. Las Siete lámparas de la arquitectura. Barcelona: Alta Fulla, 1987. ISBN 8486556171.
- Smets, Marcel. Charles Buls : les principes de l'art urbain. Liege: Margada, cop. 1995. ISBN 2870095902.
- Violette-le-Duc, Eugène-Emmanuel, 1814-1879. Dictionnaire raisonne de l'architecture Française du XIe au XVIe siecle. Paris: F. de Nobele, 1967.
- Yates, Frances Amelia. El Arte de la memoria. Madrid: Taurus, 1974.